

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11Csp/177/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320204174
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8320204174.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Jančíkovou v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3479/3A, 841 05 Bratislava, proti žalovanému: H. V., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/XXX, XXX XX R. o zaplatenie 1.156,80 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu o zaplatenie 1.156,80 eur s príslušenstvom zamietal.
- II. Súd žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznával.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa XX.XX.XXXX voči žalovanému domáhal zaplatenia

- istiny vo výške 1.156,80 eur,
- zmluvnej pokuty vo výške 10% ročne zo sumy 1.156,80 eur od 16.12.2017 do zaplatenia,
- zmluvného úroku vo výške 17,70 % ročne zo sumy 1.200,- eur od 25.7.2017 do 17.8.2017 a zo sumy 1.156,80 eur od 18.8.2017 do zaplatenia,
- zákonného úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1.156,80 eur od 16.12.2017 do zaplatenia,
- trov konania.

2. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.X.XXXX žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 1.200,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s odplatom za poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 0,00 eur a úrokom spojeným so spotrebiteľským úverom vo výške 355,20 eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1.555,20 eur v 36 pravidelných mesačných splátkach vo výške 43,20 eur vždy k 15. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 15.8.2017. Žalobca tiež uviedol, že zmluvné strany sa dohodli, že termín konečnej splatnosti a doba trvania zmluvy nastane dňa 15.7.2020. Žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok, čím porušil dojednania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a stratil výhodu splátok, preto ho žalobca vyzval na úhradu jeho záväzku. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu vo výške 43,20 eur. Žalobca a žalovaný sa v predmetnej uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve dohodli, že v prípade, ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,00 % ročne z dlžnej čiastky a úrok z omeškania vo výške 05,25 % ročne.

3. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil listiny - zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX, všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru a výpis z obchodného registra žalobcu.

4. Podľa ust. § 167 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“) súd doručoval žalovanému žalobu s prílohami, poučenie o procesných právach a povinnostiach a o možnostiach zastúpenia spotrebiteľa, uznesenie - výzva na vyjadrenie k žalobe, ktoré si žalovaný prevzal dňa 9.4.2021. Žalovaný sa k veci písomne nevyjadril.

5. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, ktorého sa nezúčastnil žalobca a ani jeho právny zástupca, svoju neúčast' ospravedlnili a pojednávanie nežiadali odročiť.

6. Súd zisťoval skutkový stav oboznámením sa s obsahom žaloby spolu s prílohami žaloby, vyjadreniami žalobcu na výzvu súdu, ďalšími listinami predloženými žalobcom a vypočutím žalovaného a zistil tento skutkový stav:

7. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa XX.X.XXXX zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, kde sa uvádza č. predchádzajúcej zmluvy č. XXXXXXXXXX. Veriteľ sa na žiadosť spotrebiteľa zaviazal bez zbytočného odkladu po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere dohodnutým spôsobom poskytnúť spotrebiteľovi bezúčelový spotrebiteľský úver v sume 1.200,- eur a spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 355,20 eur, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 1.555,20 eur v 36 pravidelných mesačných splátkach vo výške 43,20 eur vždy k 15. kalendárnemu dňu v mesiaci počnúc dňom 15.8.2017.

Podľa bodu 2. tejto zmluvy úrok je vo výške 17,70 % ročne z poskytnutého úveru až do jeho úplného uhradenia, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 355,20 eur. Výška ročnej percentuálnej miery nákladov je 19,21 %. Zmluvné strany sa dohodli, že doba trvania zmluvy predstavuje dobu odo dňa uzavretia zmluvy do doby, kedy má byť spotrebiteľský úver riadne a včas splatený a termín poslednej splátky spotrebiteľského úveru nastane dňa 15.7.2020. Spotrebiteľ tiež vyhlásil, že úver žiada poskytnúť bankovým prevodom na jeho číslo účtu.

Zmluvné strany sa tiež v zmluve dohodli, že ak spotrebiteľ - žalovaný sa dostane do omeškania s úhradou svojho záväzku podľa zmluvy, zaväzuje sa veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% ročne z dlžnej čiastky a úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne

Spotrebiteľ vzal na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo výške 24,67 %.

8. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že so spoločnosťou Pohotovosť mal uzatvorených niekedy veľmi dávno viacej zmlúv a suma, ktorú požaduje žalobca, táto nesúhlasí, pretože od nich nikdy neprevzal sumu 1.200,00 eur, a nepamätá, že by 4 roky dozadu so spoločnosťou Pohotovosť podpisoval nejakú zmluvu. Žalovaný nevedel uviesť presný počet zmlúv uzatvorených so žalobcom, avšak prvá bola uzatvorená niekedy v roku 2000, ale 4 roky dozadu si nepamätá, že by zmluvu uzatvoril, pričom po nahliadnutí do tejto zmluvy žalovaný uvádza, že podpis na zmluve vyzerá ako jeho. Ďalej dodal, že nepamätá si, aby prevzal od žalobcu sumu 1.200,- eur, takúto sumu žalobca nikomu neposkytoval, dával len sumy okolo 300,00 alebo 400,00 eur, pričom poukazuje, že od roku 2012 je na výsluhovom dôchodku a teda určite by mu žalobca nedal sumu 1.200,- eur, keďže jeho dôchodok v terajšej výške je 280,29 eur. Zmluvu podpisoval žalovaný v P. na pošte, pričom peniaze v minulosti od žalobcu žalovaný dostával vždy len v hotovosti a na bankový účet žalobca peniaze neposielal. Žalovaný tiež uviedol, že malé písmená v zmluvách nikto nečíta, ani on ich nečítal, ale zhruba vedel, že do čoho ide pri uzatváraní zmlúv so žalobcom. K dojednanej zmluvnej pokute žalovaný uviedol, že takéto dojednania sú v zmluvách všade.

9. Súd vyzval žalobcu, aby uviedol a zdôvodnil, kde došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, akým spôsobom bola žalovanému vyplatená suma 1.200,- eur so zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, či žalobca spotrebiteľský úver vo výške 1.200,- eur poskytol žalovanému v hotovosti alebo bez hotovostne, akým spôsobom žalovaný uhradil žalobcovi na tento spotrebiteľský úver sumu 43,20 eur, či žalovaný uhradil iné platby na splnenie svojho záväzku, na základe čoho si uplatňuje úrok z omeškania od 16.12.2017 do zaplatenia, na základe čoho si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu vo výške 10% ročne od 16.12.2017, na základe čoho si uplatňuje zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne, a či došlo zo strany žalobcu k zosplatneniu spotrebiteľského úveru postupom podľa § 53 ods.

9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka a na základe akých zmluvných dojednaní, a nech o tom prípadne predloží dôkaz.

10. Žalobca na výzvu súdu uviedol, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 25.07.2017 uzatvorenej podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch žalobca ako veriteľ, poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 1.200,- eur. Žalovaný neplnil riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, a tým porušil dojednania predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný neuhradil ani len istinu poskytnutého spotrebiteľského úveru. Žalobca jednotlivé platby od žalovaného prednostne započítal na istinu poskytnutého úveru. Ďalej žalobca uviedol, že 5,25 % úrok z omeškania a 10% zmluvnú pokutu si uplatnil odo dňa nasledujúceho kedy došlo k zosplateniu úveru, ktoré bolo dohodnuté v zmysle všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy, čo bolo dohodnuté na základe uzatvorenej zmluvy.

11. Na opakovanú výzvu súdu, žalobca uviedol, že žalovaný neuhradil iné platby okrem platby vo výške 43,20 eur zo dňa 17.08.2017, ktorá bola uhradená bankovým prevodom. Ďalej žalobca dodal, že 5,25 % úrok z omeškania a 10% zmluvnú pokutu si uplatnil odo dňa nasledujúceho, kedy došlo k zosplateniu úveru - 20.12.2017 ktoré bolo dohodnuté v zmysle všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalobca predložil ak listiny - Dohodu o započítaní pohľadávok zo zmlúv o úvere a výpis z účtu.

12. Z Dohody o započítaní pohľadávok zo zmlúv o úvere zo dňa XX.X.XXXX uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom vyplýva, že zmluvné strany uzavreli dňa X.X.XXXX zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX a dňa X.X.XXXX zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, pričom zvyšný záväzok dlžníka voči veriteľovi ku dňu podpísania tejto dohody podľa týchto zmlúv predstavuje sumu spolu vo výške 1.200,- eur. V zmysle bodu 4 tejto dohody sa veriteľ a dlžník dohodli na započítaní pohľadávky veriteľa v poradí čo do právneho dôvodu istina, úrok, odplata alebo poplatok, a to ku dňu podpísania tejto dohody, na základe čoho pohľadávky veriteľa z vyššie uvedených zmlúv v rozsahu 1.200,- eur zanikajú.

Právny stav

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1.1.2017 prvá a druhá veta (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

Podľa § 1 ods. 8 zákon o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.6.2010 ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

Podľa § 2 písm. a) zákon o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.12.2011 sa spotrebiteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

Podľa § 2 písm. b) zákon o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.6.2010 sa veriteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákon o spotrebiteľských úveroch účinného od 11.6.2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona účinného od 1.6.2010 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

14. Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného od 17.7.2004 (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže prívodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

15. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) účinného od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.11.2008 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa ust. § 580 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak

niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

17. Podľa ust. § 581 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, započítanie nie je prípustné proti pohľadávke na náhradu škody spôsobenej na zdraví, ibaže by išlo o vzájomnú pohľadávku na náhradu škody toho istého druhu. Započítanie nie je prípustné ani proti pohľadávkam, ktoré nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia. Započítať nemožno premlčané pohľadávky, pohľadávky, ktorých sa nemožno domáhať na súde, ako aj pohľadávky z vkladov. Proti splatnej pohľadávke nemožno započítať pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná. Dohodou účastníkov možno započítaním vyrovnáť aj pohľadávky uvedené v odsekoch 1 a 2.

18. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

19. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Podľa ust. § 132 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

Posúdenie veci súdom

20. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmlúvach, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar, či služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

21. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

22. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora je ochrana zavedená smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvach sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

23. Súd mal za preukázané, že žalobca a žalovaný dňa XX.X.XXXX podpísali Zmluvu o spotrebiteľskom úvere a tiež Dohodu o započítaní pohľadávok. V zmysle týchto zmlúv sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému úver vo výške 1.200,- eur, avšak voči svojmu záväzku poskytnúť žalovanému tento úver došlo k započítaniu oproti záväzkom žalovaného ako dlžníka, ktoré záväzky žalovaného vznikli voči žalobcovi zo zmlúv o úvere uzatvorených dňa 4.6.2014 a dňa 5.2.2014.

24. Právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). Dôkazné bremeno na preukázanie dôvodnosti žaloby je na samotnom žalobcovi, ktoré ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je na základe dôkazov, ktoré súd vykonal, preukázané, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Keďže žalobca je v konaní zastúpený advokátom, je nutné konštatovať, že advokát musí poznať právo a teda advokát by mal poznať, aké náležitosti musí obsahovať žaloba a rovnako musí vedieť, že k žalobe je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v žalobe.

25. Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že žalobca nepreukázal, čo bolo predmetom zmlúv o úvere uzatvorených dňa X.X.XXXX a dňa X.X.XXXX, a teda či skutočne záväzky žalovaného voči žalobcovi v deklarovanej výške existovali a či v rámci vyčíslenia týchto záväzkov si žalobca voči žalovanému neuplatňoval aj nároky z neprijateľných zmluvných podmienok. Súd s predpokladom, ktorý hraničí s istotou, je toho názoru, že zmluvy o úvere uzatvorené dňa X.X.XXXX a X.X.XXXX sú taktiež zmluvami o spotrebiteľskom úvere, a teda spotrebiteľskými zmluvami. Z vlastnej činnosti súd má vedomosť, že žalobca predkladá spotrebiteľom formulárové zmluvy, ktorých obsah spotrebiteľia nemôžu ovplyvniť, pričom tieto zmluvy jednak neobsahujú všetky náležitosti podľa ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak obsahujú dojednania o výške úrokov dojednaných v rozpore s dobrými mravmi, tiež dojednania o zmluvnej pokute a poplatkoch za upomienky, ktoré súdy v obdobných veciach vyhodnocujú ako neprijateľné zmluvné podmienky (napr. Okresný súd Bardejov rozsudok sp. zn. 3Csp/25/2019 zo dňa 2.7.2021, Okresný súd Humenné rozsudok sp. zn. 11Csp/75/2019 zo dňa 1.6.2020, Okresný súd Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/148/2020 zo dňa 12.7.2021)

26. Keďže medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu dohody o započítaní pohľadávok, je zrejmé, že výška dohodnutého úveru vo výške 1.200,- eur žalovanému ani nebola reálne vyplatená a vzhľadom na praktiky žalobcu nie je zrejmé, či čiastka, ktorá je vyčíslená na sumu 1.200,- eur ako zostatok záväzkov zo zmlúv o úvere zo dňa X.X.XXXX a X.X.XXXX je sumou dôvodnou a oprávnenou z predchádzajúcich vzťahov.

27. Ako vyplýva z článku 6 odsek 1 Smernice Rady č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k jednému alebo k viacerým prvkom vymenovaným v tomto článku 6 ods. 1, pričom v oboch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Súd poukazuje, že je logické a pochopiteľné, že spotrebiteľia vítajú možnosť splácať dlh formou refinancovania predchádzajúcich úverov a následným splácaním v splátkach, no je nečestné, ak sa zneužije kontraktčná situácia s cieľom zabezpečiť uhradenie finančných prostriedkov veriteľovi, na ktoré nemá zákonný nárok. Takéto praktiky sú zakázané a žalobca nemôže počítať so súdnou ochranou nečestného konania. V tomto smere súd poukazuje, že dobré mravy, resp. konanie v rozpore s dobrými mravmi našlo svoje pozitívno-právne vymedzenie podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Takýmto spôsobom tak sa žalobca môže snažiť aj v tomto prípade zabezpečiť

si zaplataenie finančných prostriedkov zo strany žalovaného, na ktoré mu nárok nevznikol, a preto ide o nekalú obchodnú praktiku.

28. V tejto súvislosti súd tiež poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.10.2017, sp. zn. 6Co/192/2016, ktorý uviedol riziká pri poskytovaní nových úverov určených na zaplataenie predchádzajúcich úverov a to riziko, že neskorším úverom si veriteľ preplatí aj plnenie z nečestných klauzúl (môže ísť o úroky (zmluvné) aj po splatnosti a úročenie nad zákonom stanovený administratívny limit úrokov z omeškania, príp. o neprijateľné poplatky alebo plnenie úrokov napriek bezúročnosti úveru), ďalej riziko, že neskorším úverom veriteľ prekryje iné neprijateľné podmienky dojednané v skoršom úvere, čím si vytvorí stav na úhradu pohľadávky zo skoršieho úveru, pri ktorom sa nikto už nebude zaoberať jeho zmluvnými podmienkami a v poslednom rade riziko, že sa dlžníci dostanú mimo úroveň ochrany pravidiel, ktoré dopadajú na spotrebiteľské úvery. Rizikom je aj preplataenie plnení z premlčaných práv. V tomto rozsudku odvolací súd zdôraznil, že „je povinnosťou odvolacieho súdu ako plnohodnotného orgánu sústavy orgánov súdnej ochrany práv spotrebiteľov na jednotnom trhu EÚ naplniť príkaz plynúci z čl. 14 smernice Rady 87/102/EHS a konanie žalovaného, odvolávajúceho sa formálne na ustanovenie § 1 ods. 2 písm. e) zákona č. 258/2001 Z. z., posúdiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi využívajúce potrebu konsolidácie úverov spotrebiteľov a poškodzujúce spotrebiteľov kontrahovaním úveru, ktorý formálne, bez kauzálneho skúmania, nejaví znaky spotrebiteľského úveru. S uvedeným formalistickým záverom sa však súd ako orgán ochrany práva nemôže stotožniť už len z dôvodu, že spotrebiteľské záväzky vykazujú za každých okolností obligatórnu kauzalitu. Práve kauzalita kontrahovaného úverového záväzku núti skúmať nielen formálne znaky úverového kontraktu, ale aj jeho účel, ktorý v okolnostiach rozhodovanej veci smeruje nepochybne k výplate skôr poskytnutých spotrebiteľských úverových záväzkov. Preto znaky, ktoré inak vylučujú úverový kontrakt z pôsobnosti zákona č. 258/2001 Z. z., nemožno skúmať izolovane a uspokojiť sa iba s formalistickým náhľadom na vec. Práve naopak, akonáhle súd zistí kauzálnu súvislosť úverového kontraktu formálne sa javiaceho ako nie spotrebiteľského úveru so skoršími spotrebiteľskými úvermi a identifikuje konanie dodávateľa popísané v čl. 14 Smernice 87/102/EHS, nesmie odoprieť spotrebiteľovi ochranu, ktorú mu garantujú normy komunitárneho práva prostredníctvom zásahu orgánu štátu. V opačnom prípade by dochádzalo k súdom tolerovanému poškodzovaniu práv spotrebiteľov, čo je v okolnostiach významu agendy ochrany spotrebiteľa pre bezporuchové fungovanie jednotného trhu tovarov a služieb v podmienkach EÚ neprípustné.“

29. Keďže žalobca nepreukázal, či záväzky žalovaného započítavané v Dohode o započítaní ku dňu započítania skutočne vo výške 1.200,- eur existovali, súd je toho názoru, že neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu ku všetkým ním uvádzaným tvrdeniam, najmä čo do existencie výšky nároku žalobcu voči žalovanému, a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

K trovám konania

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa druhého odseku tohto ustanovenia ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

31. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa druhého odseku tohto ustanovenia o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. V danom prípade bolo predmetom konania zaplataenie sumy 1.156,80 eur s príslušenstvom. Súd žalobu v celom rozsahu zamietol a vzhľadom na pomer úspechu v konaní by úspešnému žalovanému patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

33. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný si náhradu trov konania vyslovene neuplatnil, ani nevyčísloval a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v konaní nevznikli. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyiac podľa obsahu spisu jej v konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Súd preto v danej veci s použitím

Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CPS podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.